

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	20127 - Comunitats i Ecosistemes
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	20127 - Comunitats i Ecosistemes
Crèdits	2.4 presencials (60 hores) 3.6 no presencials (90 hores) 6 totals (150 hores).
Grup	Grup 1, 1S(Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Elena Baraza Ruiz elena.baraza@uib.es				No hi ha sessions definides		
Antonio Martínez Taberner antoni.martinez-taberner@uib.es				No hi ha sessions definides		
Guillem Ramon Pérez de Rada guillem.ramon@uib.cat	10:30h	11:30h	Dimarts	17/09/2012	24/06/2013	2, 3r pis, edifici Guillem Colom

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Grau de Biologia	Obligatòria	Quart curs	Grau

Contextualització

L'assignatura **Comunitats i Ecosistemes** pren part del conjunt de coneixements bàsics des de la perspectiva de la ciència de l'ecologia que integren el grau de Biologia a la UIB, per la qual cosa s'emmarca dintre de les assignatures del quart curs que incideixen en els nivells superiors d'organització de la matèria viva, justament els que donen lloc a la denominació de l'assignatura: la comunitat i l'ecosistema.

Aquesta assignatura incorpora conceptes propis d'altres disciplines que s'imparteixen al llarg del grau amb l'objectiu d'aportar a l'alumnat solucions que permetin la comprensió i maneig dels diferents nivells d'organització de la vida, des de les formes més senzilles fins a la complexitat dels ecosistemes. A través d'aquesta assignatura es pretén que l'alumnat arribi a entendre la dinàmica de les comunitats naturals i els seus mecanismes de regulació; conèixer com flueix l'energia per comprendre el funcionament de les xarxes tròfiques i interpretar l'estructura i dinàmica dels ecosistemes; entendre la distribució dels organismes des d'una perspectiva biogeogràfica i –en aquest mateix context– situar la insularitat.

L'assignatura és una continuïtat natural de l'assignatura de tercer curs **Poblacions i Medi físic** i serà una introducció per a l'assignatura optativa **Ecologia Global**. D'aquesta manera, les persones que optin per l'esmentada assignatura optativa completaran de forma natural el seu procés d'aprenentatge en els continguts ecològics propis del grau i, així mateix, les persones que no facin dita opció disposaran de les nocions bàsiques per entendre la integració de l'home com una part de la biosfera i interpretar críticament el canvi global i les seves implicacions actuals i futures.

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	20127 - Comunitats i Ecosistemes
Grup	Grup 1, IS
Guia docent	A
Idioma	Català

L'assignatura pretén estimular la formació en un àrea que brinda possibilitats de desenvolupament en investigació bàsica i aplicada, així com habilitats per a l'activitat professional dintre del camp de la gestió ambiental i la conservació del medi natural.

Requisits

Anteriorment s'ha assenyalat que l'assignatura Comunitats i ecosistemes s'insereix en el marc de l'ecologia, una ciència multidisciplinària que fa ús dels coneixements específics propis d'altres assignatures incloses al Pla d'estudis del Grau en Biologia a la UIB.

Recomanables

Es recomana essencialment haver superat l'assignatura de tercer curs **Poblacions i Medi físic**.

Així mateix -per poder cursar amb aprofitament i sense problemes l'assignatura Comunitats i ecosistemes- es recomana haver superat les assignatures dels tres primers cursos del grau i molt especialment totes les bàsiques del primer curs.

Competències

L'assignatura té el propòsit de contribuir a l'adquisició de les competències que s'indiquen a continuació, les quals formen part del conjunt de competències establertes en el mòdul **Ecologia i Ecologia global** del pla d'estudis conduent al títol de Graduat en Biologia .

Tot seguit es relacionen aquestes competències que es treballaran i avaluaran en l'assignatura, respectant la formulació i adjuntant el codi tal com apareixen al Pla d'estudis del Grau en Biologia a la UIB.

Específiques

1. Reconèixer i aplicar de forma correcta teories, paradigmes, conceptes i principis en relació amb les Ciències biològiques, així com adquirir familiaritat amb la nomenclatura, classificació i terminologia en l'àmbit de la Biologia. (CE-2).
2. Capacitat d'interpretació crítica i informada i comunicació de dades d'investigació biològica a partir de dades, textos, articles científics i informes. (CE-8).
3. Realitzar anàlisis i projectes relacionats amb la Biodiversitat i adquirir sensibilitat per temes mediambientals. (CE-10).
4. Redactar informes d'impacte ambiental de les activitats humanes en el medi natural. (CE-11).
5. Realitzar estudis i comunicar resultats en l'àmbit de la biomedicina, salut pública, tecnologia mediambiental i divulgació científica. (CE-12).

Genèriques

1. Desenvolupar habilitats interpersonals, i compromís amb valors ètics i de drets fonamentals, especialment els valors d'igualtat i capacitat. (CT-1).
2. Desenvolupar capacitats analítiques i sintètiques, d'organització i planificació així com de resolució de problemes en l'àmbit de la Biologia. (CT-2).
3. Capacitat d'utilització de les eines informàtiques i estadístiques adequades a cada àmbit d'estudi biològic i de gestió de la informació (CT-3).
4. Capacitat de comprensió de la literatura científica en Biologia i l'adquisició d'habilitats de comunicació oral i escrita així com de coneixement d'anglès. (CT-4).

5. Desenvolupar habilitats encaminades cap a l'aprenentatge autodirigit i autònom, raonament crític i treball en equip multidisciplinari. (CT-5).

Continguts

Continguts temàtics

I. L'ECOSISTEMA COM A PRINCIPI

1. La sinecologia
 - * Concepte, objecte d'estudi i objectius.
 - * L'ecosistema. Concepte i característiques definidores.
 - * L'ecosistema com a sistema. Elements i propietats emergents.

II. FUNCIONAMENT I DESENVOLUPAMENT DELS ECOSISTEMES

2. L'energia i els ecosistemes
 - * Fonts energètiques.
 - * L'energia a l'ecosistema: Biomassa i producció.
 - * Producció primària. Alguns valors.
 - * Factors que defineixen i limiten la producció primària.
3. Circulació d'energia als ecosistemes
 - * Nivells tròfics. Cadenes i xarxes tròfiques.
 - * Producció secundària. Compartiments energètics.
 - * Especialització alimentària dels animals.
 - * Eficiències ecològiques. Transferència d'energia als ecosistemes. Models de quantificació de les transferències energètiques.
4. Canvis de l'ecosistema en el temps
 - * Canvis: Causes i tipus.
 - * Successió ecològica. Concepte, tipus i exemples.
 - * Regularitats en el procés de la successió.
5. Successió i organització
 - * Estabilitat: Resistència i elasticitat.
 - * Connectivitat. Concepte. Índexs.
 - * Diversitat. Índexs i estimes de la diversitat.

III. L'ESPAI EN ECOLOGIA

6. Comunitats i organització de l'espai
 - * Semblances i diferències entre els ecosistemes terrestres i aquàtics.
 - * Les espècies de la comunitat. Àrees de distribució: Barreres i dispersió.
 - * La comunitat. Diferents punts de vista.
 - * Descripció de comunitats. L'ecologia descriptiva: Objectius, tècniques i resultats.
7. Estructura dels ecosistemes
 - * Estructura i organització de l'espai. Condicions.
 - * Estructura vertical. Estratificació.
 - * Estructura horitzontal. Mosaics i taques.
 - * Fronteres. Tipus i dinàmica.
8. Ecologia del paisatge
 - * Concepte. Escales en la consideració de l'espai en ecologia.
 - * Elements del paisatge.
 - * Geometria fractal i estructura del paisatge.

- * Fragmentació d'hàbitats i corredors.
- * Biodiversitat.

9. Ecologia geogràfica

- * La teoria de la biogeografia insular.
- * Aïllament, superfície i riquesa d'espècies.
- * L'equilibri. La teoria de les perturbacions.
- * Perturbacions i riquesa d'espècies.
- * Eines de l'ecologia geogràfica.

10. Ecologia regional

- * Ecosistemes marins i costaners.
- * Ecosistemes aquàtics epicontinental.
- * Biomes terrestres. Heterogeneïtat regional.
- * Els ecosistemes rurals i urbans.

IV. ECOLOGIA APLICADA

11. L'espècie humana a la Biosfera

- * Característiques ecològiques de l'espècie humana.
- * Explotació i regressió dels ecosistemes.
- * Esgotament dels recursos.
- * Evolució cultural.

12. Ecologia global

- * Medi ambient: sistema natural i sistema socioeconòmic.
- * Modificacions humanes dels cicles biogeoquímics. Canvi global.
- * Desforestació i desertificació.
- * Sustentabilitat. Legislació, gestió i educació ambiental. Eines preventives i correctives.

Metodologia docent

A l'assignatura **Comunitats i ecosistemes** s'empraran metodologies actives adreçades a facilitar l'aprenentatge significatiu dels continguts i a fomentar la participació continuada, el treball autònom i el treball cooperatiu; així com a potenciar l'ús de les TIC com a eina habitual. D'acord amb aquestes premisses, per aconseguir els objectius establerts i superar l'assignatura, les activitats presencials són fonamentals i absolutament necessàries i requereixen una activa participació durant el seu desenvolupament, a més d'un treball previ i posterior a les mateixes.

El treball a les activitats de Grup gran es durà a terme mitjançant treball cooperatiu per la qual cosa cada persona matriculada a l'assignatura formarà part d'un grup estable i permanent durant tot el semestre, integrat per quatre persones com a nombre bàsic i establert de forma aleatòria. Així mateix es potenciarà el treball en equip a la resta de les activitats tant presencial com no presencials.

El treball a les activitats de Grup mitjà es durà a terme seguint metodologies actives a desenvolupar de forma individual, donat el caràcter presencial obligatori i sense cap possibilitat de recuperació de les esmentades activitats per a qualsevol persona que es trobi matriculada a l'assignatura, exceptuant-ne circumstàncies especials que puguin ser considerades, tal com s'assenyala a l'apartat d'avaluació.

Una part important de les activitats no presencials es duran a terme a través de Campus Extens (UIBdigital). A la plataforma *moodle* hi haurà disponible informació i recursos complementaris per a l'assignatura; així mateix s'habilitaran les eines més adequades per facilitar el treball autònom i el treball en equip programats. També serà a través de la plataforma com es discutiran i aclariran determinats dubtes i s'hauran de respondre determinats exercicis i qüestions que constitueixen elements integrants de l'avaluació global final.

Les persones que per la seva condició d'estudiant a temps parcial o per circumstàncies personals justificables no puguin seguir aquest requisit de presencialitat i participació podran sol·licitar la seva avaluació seguint l'itinerari **B** previst a aquestq guia. Tot seguit es detallen les característiques de les diferents activitats que seran objecte d'avaluació, tant d'un itinerari com l'altre. La diferenciació en funció de l'itinerari, els criteris d'avaluació i el pes específic de cada element es troben detallats a l'apartat d'avaluació d'aquesta guia.

A més de la informació que apareix en aquesta guia, a Campus extens es trobarà disponible un document per a cadascun dels grans grups d'activitats a desenvolupar i que seran objecte d'avaluació. En aquests documents es troben especificades totes les característiques particulars i els diferents aspectes metodològics i procedimentals molt més detallats.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Classes participatives	Grup gran (G)	Presentació dels continguts bàsics de l'assignatura i establiment dels procediments i conclusions fonamentals. Es desenvoluparan amb participació activa de tot el Grup gran a cadascuna de les sessions presencials programades a tal efecte al cronograma, per la qual cosa l'assistència i intervenció en aquestes activitats és fonamental i serà objecte d'avaluació aplicant –a més dels elements i criteris que figuren en aquesta guia– determinades particularitats que s'explicitaran en les primeres sessions que figurin a l'horari i de les quals hom disposarà d'informació a Campus extens. Per a la consecució dels objectius previst serà imprescindible un treball autònom individual i molt especialment en el grup petit estable de quatre persones, criteri bàsic d'organització de les activitats de Grup gran. Amb anterioritat a les sessions de Grup gran que es trobin al cronograma –i amb l'ajut de pautes i materials disponibles a Campus extens que permetran la resolució prèvia dels temes programats per al seu debat en les sessions presencials– aquest grup petit haurà d'elaborar un document previ on s'inclouin tots els resultats de la preparació i que servirà per participar activament en el debat. Posteriorment, cas de considerar-ho necessari, el document serà modificat i adequat per tal de recollir la tasca desenvolupada en les activitats de grup gran i facilitar la posterior assimilació dels diferents aspectes tractats. Aquesta activitat es troba restringida a les persones que segueixin l'itinerari A d'avaluació.
Classes teòriques	Exposicions orals en grup petit	Grup gran (G)	Constitueix una part específica de les activitats presencials associades a les classes participatives de Grup gran, per la qual cosa aquesta activitat es troba restringida a les persones que segueixin l'itinerari A d'avaluació.. Consistirà en l'exposició –per part de cadascun dels diferents equips– davant la resta del Grup gran d'un tema preparat mitjançant treball autònom individual i en grup sota l'assessorament del professorat. El tema concret del treball serà assignat de forma aleatòria per part del professorat i les característiques del treball es trobaran especificades a un document disponible a Campus extens. Per a la seva realització el treball serà dividit en tantes parts com persones integren l'equip i a l'hora de l'exposició es triarà aleatòriament la persona encarregada d'exposar cadascuna de les parts.
Classes pràctiques	Sortida de camp i pràctiques associades	Grup mitjà (M)	Activitats presencials imprescindibles per a poder obtenir una avaluació positiva de l'assignatura. Dues terceres parts del temps assignat a aquestes activitats s'empraran en la realització d'una sortida de camp de dia complet –de conformitat amb les especificacions del cronograma– per tal de visualitzar les característiques

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	20127 - Comunitats i Ecosistemes
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
			diferencials dels principals ecosistemes insulars, al temps que es recolliran un conjunt de dades que seran treballades en les sessions restants. La tercera part del temps assignat es distribuirà en les dues sessions de dues hores cadascuna que figuren a l'horari i es treballarà –a un aula d'informàtica i mitjançant la utilització d'eines adients– la interpretació de les dades ecològiques obtingudes a la sortida; així com la realització de gràfics i la resolució d'alguns problemes relacionats amb diferents aspectes de l'ecologia inclosos en els continguts de l'assignatura. De cadascuna de les activitats s'haurà d'elaborar un informe d'acord amb les indicacions que es trobaran explicitades a un document disponible a Campus extens.
Avaluació	Realització d'exàmens	Grup gran (G)	Controls a realitzar en les dates fixades als horaris, respectant estrictament el temps assignat. Consistiran en proves de qüestions de resposta breu i en la resolució de problemes ecològics.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual	Activitats de Grup mitjà	A l'objecte d'una correcta assimilació i comprensió dels principis bàsics i els fonaments teòrics lligats als continguts i activitats desenvolupats en les activitats de Grup mitjà i per tal de poder resoldre exercicis i problemes relacionats amb aquests continguts, cada persona haurà de dedicar una part del volum de temps destinat a activitats no presencials al treball autònom individual. I això amb independència del possible ús de seminaris complementaris en grup gran per a les pertinents connexions entre els continguts de les classes pràctiques i les de teoria. Per a les persones que segueixin l'itinerari A d'avaluació és potestatiu decidir si els interessa dedicar una part del temps a treballar aquests aspectes en el si del seu grup petit assignat.
Estudi i treball autònom individual	Activitats voluntàries	Al llarg de tot el semestre a la plataforma <i>moodle</i> de Campus Extens (UIBdigital) hi haurà disponibles dos grups d'activitats voluntàries relacionades amb aspectes ben diferenciats de l'assignatura. Pel fet de tractar-se d'activitats voluntàries no s'han comptabilitzat en l'estimació del volum de treball. En conseqüència la seva participació implica dedicar-hi un temps extra a l'assignatura. La participació en aquestes activitats específiques podrà suposar l'obtenció de fins a 2 punts extres –un per a cadascun dels dos blocs– que s'afegirien a la qualificació final, una vegada superada l'assignatura d'acord amb els criteris generals d'avaluació establerts. Per a l'assignació del punt extra o fracció corresponent es considerarà l'adequació de les participacions, la correcta i documentada argumentació, la sintaxi i el domini dels continguts de l'assignatura. En tractar-se d'una activitat voluntària lligada a les classes participatives de teoria sols es podrà aplicar a les persones que segueixin l'itinerari A.
Estudi i treball autònom individual	Avaluació	Una part del treball autònom individual ha d'anar adreçat al seguiment continuat de l'assignatura i també s'ha de considerar tot el temps –no inclòs en els altres apartats d'aquest bloc– necessari per a la síntesi final de l'assignatura que es troba lligada a la preparació dels exàmens i també per respondre les proves objectives que seran emprades com a elements d'avaluació i es realitzaran a través de la plataforma moodle de Campus Extens a UIBdigital.
Estudi i treball autònom individual equip	Avaluació del treball en equip	En l'estimació del volum de treball s'ha considerat un període de temps del treball individual no presencial per a emplenar els elements que seran emprats com a tècnica per

Modalitat	Nom	Descripció
		a l'autoavaluació i l'avaluació del treball que s'ha desenvolupat en equip. Es realitzarà <i>on line</i> a través de la plataforma <i>moodle</i> de Campus extens i en les dates que s'indiqui. Consistirà en unes enquestes o escales d'actitud per tal que cada persona pugui avaluar el seu propi treball autònom individual i en grup i al mateix temps procedeixi a l'avaluació de la resta de les persones amb les quals ha treballat en equip. Aquesta activitat es troba restringida a les persones que segueixin l'itinerari A d'avaluació.
Estudi i treball autònom individual	Seguiment de l'assignatura	Aquesta activitat va adreçada exclusivament a aquelles persones que per raons justificades no puguin seguir l'itinerari A d'avaluació i hagin signat el corresponent compromís acollint-se a l'itinerari d'avaluació B. El seu objectiu és poder fer un seguiment d'acord amb els criteris d'avaluació contínua, d'aquelles persones que no poden assistir de forma regular a les classes teòriques participatives. Consistirà en la resolució de problemes, exercicis i qüestions sobre els diferents continguts de l'assignatura. Es presentaran estructurats en blocs per a les diferents unitats temàtiques i es trobaran disponibles a Campus extens (UIBdigital). S'hauran de lliurar a través de la mateixa plataforma abans de la data límit assignada al cronograma disponible a Campus extens
Estudi i treball autònom en grup	Preparació de les activitats de Grup gran i resultats	El desenvolupament de les activitats presencials en Grup gran requereix un treball previ de cerca d'informació i un posterior per a la correcta comprensió i assimilació dels aspectes tractats. Per a la realització d'aquesta tasca es potenciarà el treball autònom en grup. Els resultats d'aquest treball previ a les sessions i posterior a cadascuna d'elles s'ha de reflectir en un document específic de l'equip de treball que es realitzarà a Campus extens. Aquesta activitat es troba restringida a les persones que segueixin l'itinerari A d'avaluació
Estudi i treball autònom en grup	Treball temàtic	Aquest apartat essencialment inclou el temps necessari per coordinar i establir els acords pertinents en el tema assignat per a la seva elaboració en equip i que ha de donar com a resultat la preparació de la presentació que s'emprarà en la seva exposició. Un guió del treball es trobarà a Campus extens a disposició de la totalitat del grup gran abans de dur a terme l'exposició. El mateix succeirà amb la presentació una vegada realitzada l'exposició. Aquesta activitat es troba restringida a les persones que segueixin l'itinerari A d'avaluació.

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut de l'alumnat i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Estimació del volum de treball

Independentment de la distribució al llarg del semestre i de la necessitat d'estructurar i programar les activitats conforme als horaris oficials, el volum de treball s'ajustarà a l'establert al Pla d'estudis del Grau en Biologia de la UIB en relació a les assignatures que integren el mòdul **Ecologia i Ecologia global**. Per tant l'estimació del volum de treball que correspon a l'assignatura **Comunitats i ecosistemes** és una tercera part del volum de treball total assignat al mòdul d'acord amb la taula següent:

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		60	2.4	40
Classes teòriques	Classes participatives	45	1.8	30
Classes teòriques	Exposicions orals en grup petit	0	0	0
Classes pràctiques	Sortida de camp i pràctiques associades	12	0.48	8
Avaluació	Realització d'exàmens	3	0.12	2
Activitats de treball no presencial		90	3.6	60
Estudi i treball autònom individual	Activitats de Grup mitjà	14	0.56	9.33
Estudi i treball autònom individual	Activitats voluntàries	0	0	0
Estudi i treball autònom individual	Avaluació	7	0.28	4.67
Estudi i treball autònom individual	Avaluació del treball en equip	1	0.04	0.67
Estudi i treball autònom individual	Seguiment de l'assignatura	0	0	0
Estudi i treball autònom en grup	Preparació de les activitats de Grup gran i resultats	50	2	33.33
Estudi i treball autònom en grup	Treball temàtic	18	0.72	12
Total		150	6	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

A l'assignatura **Comunitats i ecosistemes** es durà a terme un procés d'avaluació contínua amb activitats presencials diàries i majoritàriament desenvolupades en petits grups de feina; per aquest motiu inicialment tota persona matriculada a l'assignatura serà avaluada seguint l'itinerari **A**. En els casos que administrativament es concedeixi es podrà seguir l'itinerari **B**. La participació en les diferents activitats incloses a l'itinerari és una condició necessària per poder obtenir una avaluació positiva. La utilització de la plataforma *moodle* de Campus Extens (UIBdigital) és imprescindible, ja que facilita tot el procés d'aprenentatge i, a més, permet avaluar l'assoliment d'habilitats en l'ús de les TIC. Les absències a les activitats presencials motivades per causes de força major hauran de ser justificades i en qualsevol cas poden incidir negativament en el procés d'avaluació. Per a totes les activitats no recuperables objecte d'avaluació contínua s'establiran unes dates concretes que –exceptuant-ne l'examen global– seran prou àmplies com per no admetre cap justificació si no es realitzen en el termini assenyalat. Es considerarà que en el procés d'aprenentatge s'han assolit les competències establertes si hom disposa d'una qualificació per a totes i cadascuna de les activitats objecte d'avaluació i en tots els casos s'ha aconseguit el 50% de la puntuació possible o també si globalment s'arriba al 60% de la puntuació total. Les persones que en acabar el semestre no assoleixin els objectius establerts disposaran de la possibilitat de millorar les activitats recuperables no superades durant el període reglamentàriament establert a aquest efecte. La qualificació de les activitats es realitzarà aplicant una escala numèrica de 0 a 10 punts. La qualificació global de l'assignatura resultarà de sumar els resultats finals de les diferents activitats després d'aplicar els corresponents pesos percentuals. Les característiques dels diferents instruments d'avaluació, el procediment a seguir i el corresponent pes percentual de la qualificació obtinguda es detallen a continuació.

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	20127 - Comunitats i Ecosistemes
Grup	Grup 1, IS
Guia docent	A
Idioma	Català

Classes participatives

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Tècniques d'observació (No recuperable)
Descripció	Presentació dels continguts bàsics de l'assignatura i establiment dels procediments i conclusions fonamentals. Es desenvoluparan amb participació activa de tot el Grup gran a cadascuna de les sessions presencials programades a tal efecte al cronograma, per la qual cosa l'assistència i intervenció en aquestes activitats és fonamental i serà objecte d'avaluació aplicant –a més dels elements i criteris que figuren en aquesta guia– determinades particularitats que s'explicitaran en les primeres sessions que figurin a l'horari i de les quals hom disposarà d'informació a Campus extens. Per a la consecució dels objectius previst serà imprescindible un treball autònom individual i molt especialment en el grup petit estable de quatre persones, criteri bàsic d'organització de les activitats de Grup gran. Amb anterioritat a les sessions de Grup gran que es trobin al cronograma –i amb l'ajut de pautes i materials disponibles a Campus extens que permetran la resolució prèvia dels temes programats per al seu debat en les sessions presencials– aquest grup petit haurà d'elaborar un document previ on s'incloguin tots els resultats de la preparació i que servirà per participar activament en el debat. Posteriorment, cas de considerar-ho necessari, el document serà modificat i adequat per tal de recollir la tasca desenvolupada en les activitats de grup gran i facilitar la posterior assimilació dels diferents aspectes tractats. Aquesta activitat es troba restringida a les persones que segueixin l'itinerari A d'avaluació.
Criteris d'avaluació	S'avaluarà el treball associat a les classes de teoria, essencialment desenvolupat en grups petits de quatre persones d'acord amb la participació activa, l'exposició, argumentació, i comprensió dels continguts treballats; així com la resolució de les activitats prèvies a les sessions

Percentatge de la qualificació final: 15% per l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 0% per l'itinerari B

Exposicions orals en grup petit

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves orals (No recuperable)
Descripció	Constitueix una part específica de les activitats presencials associades a les classes participatives de Grup gran, per la qual cosa aquesta activitat es troba restringida a les persones que segueixin l'itinerari A d'avaluació. Consistirà en l'exposició –per part de cadascun dels diferents equips– davant la resta del Grup gran d'un tema preparat mitjançant treball autònom individual i en grup sota l'assessorament del professorat. El tema concret del treball serà assignat de forma aleatòria per part del professorat i les característiques del treball es trobaran especificades a un document disponible a Campus extens. Per a la seva realització el treball serà dividit en tantes parts com persones integren l'equip i a l'hora de l'exposició es triarà aleatòriament la persona encarregada d'exposar cadascuna de les parts.
Criteris d'avaluació	Els criteris d'avaluació consideraran, d'una part la qualitat del treball realitzat a través dels continguts exposats i referits en la presentació; així com l'estructuració i coordinació entre les diferents parts. D'altra banda es considerarà l'exposició personal, avaluada d'acord amb l'expressió oral i corporal; l'assimilació i comprensió dels continguts treballats; la capacitat d'argumentar i defensar les propostes; així com la seguretat i capacitat de lideratge.

Percentatge de la qualificació final: 10% per l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 0% per l'itinerari B

Sortida de camp i pràctiques associades

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (No recuperable)
Descripció	Activitats presencials imprescindibles per a poder obtenir una avaluació positiva de l'assignatura. Dues tercers parts del temps assignat a aquestes activitats s'empraran en la realització d'una sortida de

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	20127 - Comunitats i Ecosistemes
Grup	Grup 1, IS
Guia docent	A
Idioma	Català

camp de dia complet –de conformitat amb les especificacions del cronograma– per tal de visualitzar les característiques diferencials dels principals ecosistemes insulars, al temps que es recolliran un conjunt de dades que seran treballades en les sessions restants. La tercera part del temps assignat es distribuirà en les dues sessions de dues hores cadascuna que figuren a l'horari i es treballarà –a un aula d'informàtica i mitjançant la utilització d'eines adients– la interpretació de les dades ecològiques obtingudes a la sortida; així com la realització de gràfics i la resolució d'alguns problemes relacionats amb diferents aspectes de l'ecologia inclosos en els continguts de l'assignatura. De cadascuna de les activitats s'haurà d'elaborar un informe d'acord amb les indicacions que es trobaran explicitades a un document disponible a Campus extens.

Criteris d'avaluació L'avaluació es basarà en els aspectes següents:

- El treball realitzat en cadascuna de les tres activitats –una sortida de camp i dues sessions d'aula– desenvolupades de forma presencial i la comprensió dels continguts treballats prèviament i durant cadascuna de les activitats, així com en la resolució dels supòsits, exercicis i problemes associats a l'activitat.
- Els tres informes que s'hauran de lliurar mitjançant la corresponent tasca, disponible a Campus extens i respectant estrictament els terminis establerts. Aquests informes tindran el caràcter de recuperable; però sols per a aquelles persones que hagin realitzat l'activitat presencial. Les persones que hagin de recuperar l'activitat per no haver lliurat el corresponent document dins els terminis establerts sols podran obtenir el 50% del valor assignat a l'activitat.

La realització de les activitats presencials és imprescindible per poder obtenir una avaluació positiva de l'assignatura. El professorat d'aquesta assignatura junt amb la comissió permanent del consell d'estudis analitzarà si una causa exposada per un alumne justifica que no hagi realitzat una d'aquestes activitats. Cas de ser acceptada la justificació, l'alumne haurà de recuperar l'activitat presencial en les condicions que s'assenyalaran i dedicant-hi un període de temps idèntic a l'assignat als horaris. El document a lliurar tindrà la consideració de recuperació.

Percentatge de la qualificació final: 15% per l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 15% per l'itinerari B

Realització d'exàmens

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta breu (Recuperable)
Descripció	Controls a realitzar en les dates fixades als horaris, respectant estrictament el temps assignat. Consistiran en proves de qüestions de resposta breu i en la resolució de problemes ecològics.
Criteris d'avaluació	Com a criteris d'avaluació es consideraran l'assimilació i comprensió dels continguts de l'assignatura que possibilitin la resolució d'exercicis i problemes; la capacitat d'argumentar i defensar un determinat punt de vista; l'expressió escrita i correcta estructuració del punts tractats. En definitiva, la demostració d'haver assolit les competències incloses en aquesta assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 20% per l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 50% per l'itinerari B

Avaluació

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves objectives (Recuperable)
Descripció	Una part del treball autònom individual ha d'anar adreçat al seguiment continuat de l'assignatura i també s'ha de considerar tot el temps –no inclòs en els altres apartats d'aquest bloc– necessari per a la síntesi final de l'assignatura que es troba lligada a la preparació dels exàmens i també per respondre les proves objectives que seran emprades com a elements d'avaluació i es realitzaran a través de la plataforma moodle de Campus Extens a UIBdigital.
Criteris d'avaluació	Consistirà en un repertori de qüestions de formulació diferent, amb predomini de les d'elecció de resposta múltiple, per tal que cada persona –en funció dels resultats obtinguts– pugui avaluar el seu propi treball

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	20127 - Comunitats i Ecosistemes
Grup	Grup 1, IS
Guia docent	A
Idioma	Català

autònom individual. Es realitzarà *on line* a través de la plataforma *moodle* de Campus extens i en les dates establertes al cronograma.

Les característiques particulars apareixeran assenyalades al començament de cadascuna de les proves.

La mateixa plataforma qualifica i presenta el resultat de forma immediata.

Percentatge de la qualificació final: 10% per l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 10% per l'itinerari B

Avaluació del treball en equip

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Sistemes d'autoavaluació (No recuperable)
Descripció	En l'estimació del volum de treball s'ha considerat un període de temps del treball individual no presencial per a emplenar els elements que seran emprats com a tècnica per a l'autoavaluació i l'avaluació del treball que s'ha desenvolupat en equip. Es realitzarà <i>on line</i> a través de la plataforma <i>moodle</i> de Campus extens i en les dates que s'indiqui. Consistirà en unes enquestes o escales d'actitud per tal que cada persona pugui avaluar el seu propi treball autònom individual i en grup i al mateix temps procedeixi a l'avaluació de la resta de les persones amb les quals ha treballat en equip. Aquesta activitat es troba restringida a les persones que segueixin l'itinerari A d'avaluació.
Criteris d'avaluació	Els criteris bàsics d'avaluació seran els següents: Responsabilitat, dedicació, participació, compliment de tasques relacionades amb el treball autònom individual; així com els criteris propis de les característiques associades al treball en equip

Percentatge de la qualificació final: 10% per l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 0% per l'itinerari B

Seguiment de l'assignatura

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves d'execució de tasques reals o simulades (No recuperable)
Descripció	Aquesta activitat va adreçada exclusivament a aquelles persones que per raons justificades no puguin seguir l'itinerari A d'avaluació i hagin signat el corresponent compromís acollint-se a l'itinerari d'avaluació B. El seu objectiu és poder fer un seguiment d'acord amb els criteris d'avaluació contínua, d'aquelles persones que no poden assistir de forma regular a les classes teòriques participatives. Consistirà en la resolució de problemes, exercicis i qüestions sobre els diferents continguts de l'assignatura. Es presentaran estructurats en blocs per a les diferents unitats temàtiques i es trobaran disponibles a Campus extens (UIBdigital). S'hauran de lliurar a través de la mateixa plataforma abans de la data límit assignada al cronograma disponible a Campus extens
Criteris d'avaluació	L'avaluació es realitzarà d'acord amb els criteris següents: Puntualitat en els lliuraments. Continuïtat. Grau d'assoliment de les competències específiques. Estructuració, argumentació, sintaxi i nivell en la utilització d'exemples. Presentació i correcta expressió escrita

Percentatge de la qualificació final: 0% per l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 25% per l'itinerari B

Preparació de les activitats de Grup gran i resultats

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (Recuperable)
Descripció	El desenvolupament de les activitats presencials en Grup gran requereix un treball previ de cerca d'informació i un posterior per a la correcta comprensió i assimilació dels aspectes tractats. Per a la realització d'aquesta tasca es potenciarà el treball autònom en grup. Els resultats d'aquest treball previ a les

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	20127 - Comunitats i Ecosistemes
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

sessions i posterior a cadascuna d'elles s'ha de reflectir en un document específic de l'equip de treball que es realitzarà a Campus extens. Aquesta activitat es troba restringida a les persones que segueixin l'itinerari A d'avaluació

Criteris d'avaluació L'avaluació es basarà en el document elaborat per part del grup de treball d'acord amb la participació de cadascuna de les persones integrants, la coordinació entre elles, la puntualitat en la preparació de les tasques, l'estructura, organització i sintaxi del document i el nivell dels continguts inclosos. Es puntuarà de forma diferenciada el treball individual i el treball del grup.

Percentatge de la qualificació final: 20% per l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 0% per l'itinerari B

Recursos, bibliografia i documentació complementària

La informació d'aquest apartat és molt limitada, malgrat et pugui semblar el contrari. Per a un millor aprofitament convé seguir aquestes dues premisses fonamentals:

- 1) La bibliografia bàsica et permet aclarir en una primera aproximació els dubtes que et puguin sorgir.
- 2) Avui tenim un excés d'informació a la nostra disposició; per tant no et faci peresa cercar informació i seleccionar-la de forma adequada i amb criteri.

Bibliografia bàsica

- * Begon, M.; Townsend, C.R. & Harper, J.R. 2005. *Ecology: From Individuals to Ecosystems*, 4th Edition. Wiley-Blackwell. New York.
- * Krebs, C.J. 2008. *The Ecological World View*. CSIRO Publishing. Collingwood.
- * Ricklefs, R.E. 2010. *The Economy of Nature*, 6th Edition. W.H. Freeman. New York
- * Rodríguez, J. 2010. *Ecología*. 2a edició. Ed. Pirámide. Madrid.

Bibliografia complementària

- * Begon, M., Harper, J.R. & Townsend, C.R. 1999. *Ecología. Individuos, poblaciones y comunidades*. Omega. Barcelona.
- * Chapman, J.L. & Reiss, M.J. 1999. *Ecology. Principles and Applications*. Cambridge University Press. Cambridge.
- * Dajoz, R. 2002. *Tratado de Ecología*. 2a edició. Mundi-Prensa. Madrid.
- * Díaz Pineda, F. 1989. *Ecología I. Ambiente físico y organismos vivos*. Síntesis. Madrid.
- * Krebs, C.J. 2009. *Ecology: The Experimental Analysis of Distribution and Abundance*. 6a edició. Benjamin Cummings-Pearson. Menlo Park, San Francisco. CA. [Hi ha una traducció al castellà de la 3ª edició: 1985. C.J. Krebs. *Ecología. Análisis experimental de la distribución y abundancia*. Pirámide. Madrid.]
- * Mackenzie, A.; Ball, A.S. & Virdee, S.R. 2001. *Instant notes in Ecology*. 2a edició. Taylor & Francis. Oxford.
- * Margalef, R. 1992. *Planeta azul, planeta verde*. Prensa Científica. Barcelona.
- * Margalef, R. 2004. *Ecología*. Ed. Omega. Barcelona.
- * Molles, M.C. 2010. *Ecología. Conceptos y aplicaciones*. McGraw-Hill•Interamericana. Madrid.
- * Odum, E.P. & Warret G.W. 2008. *Fundamentos de Ecología*. 5a edición. Thomson-Paraninfo. Madrid.
- * Ricklefs, R.E. 1998. *Invitación a la ecología. La economía de la naturaleza*. 4a edició. Ed. Panamericana. Madrid.
- * Samo, A.; Garmendia, A. & Delgado, J. A. 2008. *Introducción práctica a la Ecología*. Addison Wesley-Pearson Educación. Madrid.
- * Smith, T.M. & Smith, R.L. 2009. *Elements of Ecology*. 7a edició. Benjamin Cummings-Pearson. Menlo Park, San Francisco. CA. [Hi ha una traducció al castellà de la 6ª edició: Smith, R.L. & Smith, T.M. 2007. *Ecología*. Addison Wesley-Pearson Educación. Madrid.]

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	20127 - Comunitats i Ecosistemes
Grup	Grup 1, IS
Guia docent	A
Idioma	Català

* Townsend, C.R.; Begon, M. & Harper, J.L. 2008. *Essentials of Ecology*. 3a edició. Blackwell. Oxford.

Altres recursos

A la plataforma *moodle* de Campus Extens (UIBdigital) es trobarà informació i materials relacionats amb l'assignatura essencials per desenvolupar correctament i amb aprofitament les diferents activitats. La plataforma educativa de Campus Extens és l'eina habitual per resoldre els aspectes de l'assignatura *Comunitats i ecosistemes* relacionats amb la comunicació, aclariment de dubtes i tutoria. També s'hi trobaran els recursos específics per als diferents continguts de la matèria: articles científics, enllaços a internet i documentació preparada pel professorat.

